

Ekonomické ukazatele vybraných podniků s chovem dojeného skotu v ČR v roce 2021

J. Syrůček,¹; J. Burdych,^{1,2}; L. Bartoň,¹

¹Výzkumný ústav živočišné výroby, Praha; ²VVS Verměřovice

Souhrn

Dlouhodobé dosahování přiměřeného zisku z produkce mléka je nutnou podmínkou pro udržení stávajících stavů dojených krav a zabezpečení trvalé soběstačnosti ČR v produkci mléka. Cílem příspěvku je zhodnocení ekonomiky u podniků s výrobou mléka za rok 2021. Údaje pro výpočty byly získány dotazníkovou metodou od 120 podniků. Byla tak doplněna dlouhodobě vytvářená databáze produkčních a ekonomických ukazatelů chovů s produkcí mléka. Počítány byly celkové náklady, náklady po odpočtu, zisk bez dotací a kalkulován byl rovněž bod zvratu a ukazatel příjmů nad náklady na krmiva (IOFC). Z výsledků vyplynulo, že v průměru se u souboru podniků meziročně náklady po odpočtu zvýšily o 5,9 % na krávu a rok a dosáhly úrovně 83 779 Kč, tj. 9,42 Kč na litr prodaného mléka. V průměru byla v roce 2021 bez dotací dosažena ztráta (0,34 Kč na litr). Nemalé rozdíly v průměrných nákladech a tím i v ziskovosti lze spatřovat mezi skupinami podniků mj. podle chovaného plemena a užitkovosti.

Klíčová slova: mléko; náklady; cena mléka; plemeno; doživost

Summary

Economic indicators for a group of dairy farms in Czech Republic in 2021. Achieving a reasonable profit from milk production in the long term is a necessary condition for maintaining the current number of dairy cows and ensuring the Czech Republic's continued self-sufficiency in milk production. The aim of the paper is to evaluate the economics of dairy farms for the year 2021. Data for the calculations were obtained by the questionnaire method from 120 dairy farms. The obtained data supplemented the long-standing database of production and economic indicators of dairy farms. Total costs, costs after deduction, profit without subsidies were calculated as well as break-even point and the indicator of income over feed costs (IOFC). The results showed that, on average, for the dairy operations analysed, the cost after deductions increased by 5.9% per cow per year, reaching a level of 83 779 CZK per cow per year, i.e. 9.42 CZK per litre of milk sold. On average, a loss was suffered in 2021 without subsidies (0.34 CZK per litre). Considerable differences in average costs and thus in profitability can be seen between groups of farms according to, among other things, the breed and milk yield achieved.

Keywords: milk; costs; price of milk; breed; milk yield

Úvod

Mléko patří v ČR podle strategie MZe (2016) z hlediska zachování vhodné struktury českého zemědělství mezi klíčové komodity. Podle předběžných údajů souhrnného zemědělského účtu se v roce 2021 (ČSÚ 2022) produkce mléka ve finančním vyjádření podílela 55 % na živočišné produkci a 18 % na produkci zemědělského odvětví celkem. Tento údaj se v posledních letech téměř nemění, což potvrzuje trvalou významnost produkce mléka v agrárním sektoru. V roce 2021 ovlivnily většinu oblastí národního hospodářství následky stále trvající pandemie. I přesto se produkce mléka meziročně v ČR zvýšila o 1,3 % na 3,2 mld. litrů, což představuje téměř 9 mil. litrů mléka každý den. Dlouhodobě se celková roční produkce mléka u nás zvyšuje, což je dáno trvale rostoucí dojitostí krav, která patří mezi jednu z nejvyšších v EU i celosvětově. I v prvních měsících letošního roku se dodávky do mlékáren v ČR zvýšily (dle evidence MZe 1–5/2022 vs. 1–5/2021 o 1,9 %). Naopak ve státech, které patří mezi největší producenty mléka v EU, se dodávky meziročně snížily, a to konkrétně v Německu, Francii a Nizozemsku o 1,69; 1,29 a 2,35 % (1–4/2022 vs. 1–4/2021, Eurostat 2022). A snížení produkce mléka bylo patrné i u významných světových producentů, jako jsou Austrálie, USA či Nový Zéland, kteří jsou zároveň důležitými vývozci mléka a mléčných výrobků (leden až duben 2022 vs. stejné měsíce předešlého roku podle údajů CLAL IT, 2022). Podmínkou pro udržení stávajících stavů dojených krav a produkce mléka je dlouhodobé dosahování přiměřeného zisku z produkce mléka. Cílem tohoto příspěvku bylo analyzovat ekonomické ukazatele u souboru podniků s produkcí mléka za rok 2021 a porovnat je s údaji z předchozích let.

Materiál a metodika

Údaje pro výpočty byly získány dotazníkovou metodou od 120 zemědělských podniků s chovem dojených krav z různých oblastí ČR za rok 2021. V hodnoceném souboru byly zastoupeny podniky, které chovaly krávy plemene české strakaté (C, n = 45), holštýnské (H, n = 61) nebo obě plemena (CH, n = 14). Průměrné hodnoty základních ukazatelů podle skupin podniků jsou uvedeny v tabulce 1.

Podle certifikované metodiky (Kvapilík 2010) byly součtem dílčích nákladových položek kalkulovány celkové náklady na krávu a rok a na litr prodaného mléka. Od sumy ročních nákladů bylo odečteno ocenění vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva) a tím byly vyčísleny náklady po odpočtu. Zisk a rentabilita byly počítány bez dotací. Ve výpočtech nebyly dotace zahrnuty, neboť kompletní údaje přímých i nepřímých podpor nebyly za rok 2021 v době vzniku článku k dispozici. Byl kalkulován ukazatel příjmů nad náklady na krmiva (IOFC), který představuje rozdíl mezi příjmy za prodej mléka a náklady na krmiva. Počítán byl bod zvratu pro roční tržní produkci mléka a podmínky dosažení rentability 5 a 10 %. Pro přepočet z kg na litr mléka byl použit vztah 1 litr mléka = 1,027 kg. Zahraniční údaje byly převedeny v průměrném kurzu roku 2021 podle ČNB (2022) 1 euro = 25,645 Kč.

Výsledky a diskuse

Výše, struktura, variabilita a vývoj nákladů výroby mléka u souboru podniků

Za rok 2021 dosáhly u 120 analyzovaných podniků průměrné celkové náklady 87 770 Kč na krávu a rok (tabulka 2). Podobně jako v letech minulých i jak vykazují různé české i zahraniční zdroje, nejvyšší nákladovou položkou byly výdaje na krmiva (42,5 %) a významně se na roční sumě nákladů podílely rovněž mzdové náklady (14,2 %), odpisy (krav a majetku, dohromady 12,6 %) a režie (12,2 %). Po odpočtu vedlejších výrobků se suma nákladů snížila zhruba o 4,5 % na úroveň 83 779 Kč na krávu a rok, což při tržní produkci 8898 litrů na krávu a rok činí 9,42 Kč na litr prodaného mléka. U 90 % podniků se náklady po odpočtu pohybovaly v rozmezí 60 až 104 tis. Kč na krávu a rok, resp. 7,58 až 11,41 Kč na litr mléka. Náklady po odpočtu v intervalu mezi 8 až 10 Kč na litr mléka vykazalo 58 % respondentů.

Náklady po odpočtu na krávu a rok vzrostly u souboru podniků v letech 2010 až 2021 o 23,6 tis. Kč, tj. o 39 % (graf 1), což je v průměru zhruba 3,5 % ročně a je to více než činila průměrná inflace v ČR v těchto letech (ČSÚ 2022). Růst nákladů je dán jednak růstem cenové hladiny vstupů, jednak růstem průměrné dojitosti, která je s vyššími náklady spojena. Dojivost se v průměru u analyzovaných podniků, stejně jako na národní úrovni, zvýšila a v období 2010 až 2021 zhruba

1/3
72 x 297

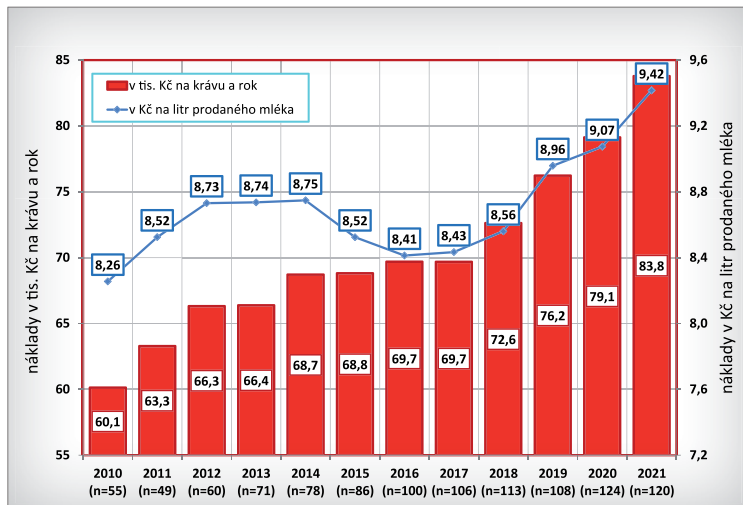
Tab. 1 – Průměrné hodnoty základních ukazatelů u souboru 120 podniků v roce 2021

Ukazatel	Plemeno C	Plemeno H	Plemeno CH	Celkový průměr
Počet podniků	45	61	14	120
Zemědělská půda (ha)	1 631	2 388	2 350	2 099
Počet dojnic (ks)	423	544	673	514
Počet dojnic na 100 ha z. p. ¹⁾ (ks)	27,5	25,6	28,9	26,7
Výroba mléka na dojnici (litrů)	7 725	10 298	8 844	9 163
Tržní produkce na dojnici (litrů)	7 452	10 047	8 539	8 898
Bílkovina (%)	3,56	3,42	3,53	3,48
Tuk (%)	4,01	3,84	3,96	3,91
Počet somatických buněk (tis./ml)	200	210	196	205
Výkupní cena mléka (Kč/litr)	9,20	8,97	9,16	9,08

C = český strakatý skot; H = holštýnský skot; CH = podniky chovající český strakatý i holštýnský skot
¹⁾ zemědělské půdy

Dojený skot

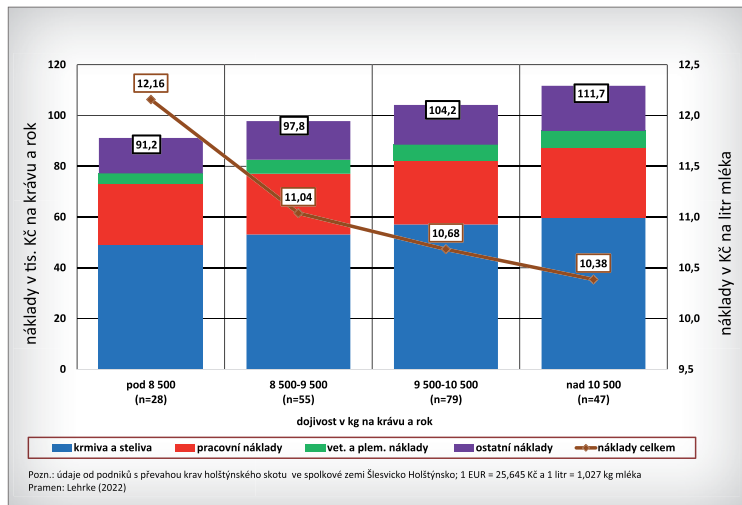

Graf 1 – Vývoj nákladů po odpočtu u souboru podniků

ba o 22 %. To je důvodem, proč náklady po odpočtu na liter prodaného mléka nezaznamenaly oproti nákladům na krávu a rok z dlouhodobého pohledu tak výrazný růst. Mezi roky 2010 až 2021 se zvýšily o 1,16 Kč na liter, tj. o 14 %. Největší zvýšení bylo patrné v posledních čtyřech letech, což potvrzují i četnosti, kdy mezi roky 2018 až 2021 v analyzovaných souborech výrazně ubylo farem s náklady pod 7 Kč na liter, a naopak až

10 % podniků za rok 2021 vykázalo náklady po odpočtu vyšší než 11 Kč na liter.

Oproti výsledkům analýzy za rok 2020, která vycházela z údajů zaslanych celkem 124 podniky, se v roce 2021 meziročně zvýšila většina nákladových položek a náklady po odpočtu celkem vzrostly o 5,9 % na krávu a rok. Náklady na liter mléka se díky růstu dojivosti navýšily jen o 3,8 %. Výsoký nárůst byl zazname-

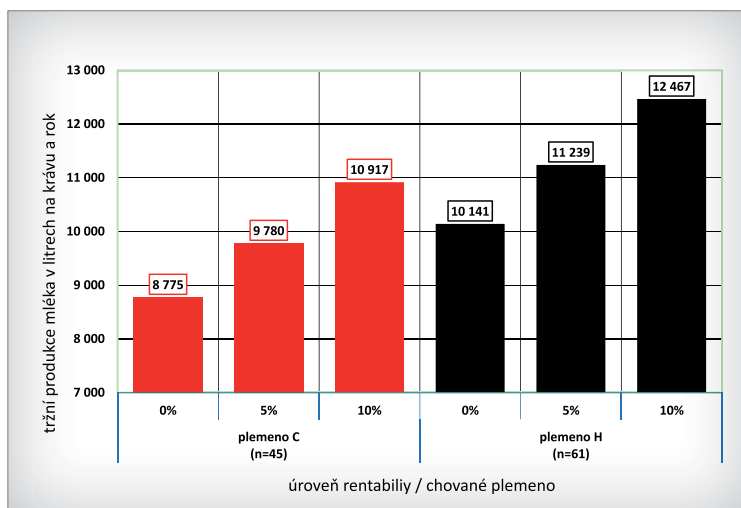
Graf 2 – Průměrné náklady podle roční dojivosti u hodnoceného souboru podniků v Německu v roce 2021

nán zejména v nákladech na krmiva (+6,1 % na krávu a rok) díky zvýšení cen jaderných krmiv téměř o 12 %. Značné bylo navýšení cen v řepkového i sójového extrahovaného šrotu (meziročně v průměru o 17 %). Minimální změny v cenách vlastních objemných krmiv jsou dány použitím vnitropodnikových cen, které jsou v podniku často neměnné po několik let, a tudíž nereflktují aktuální tržní situaci, a tak vždy nemusí zohledňo-

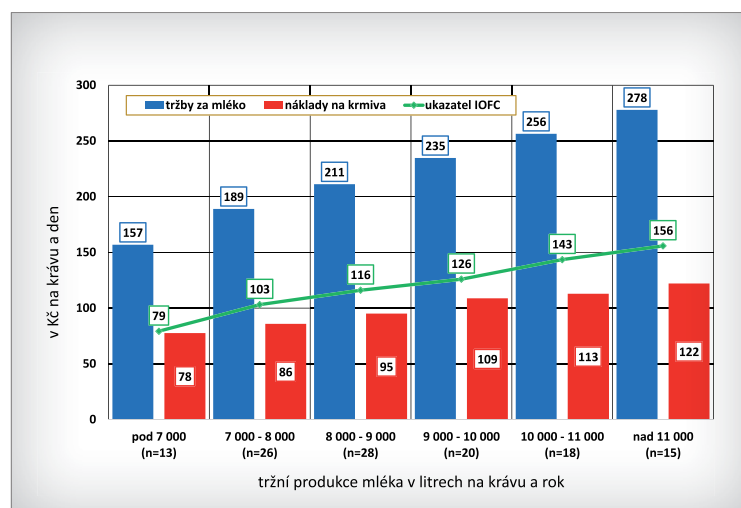
vat skutečně vynaložené náklady na produkci plodin.

Průměrné náklady v závislosti na plemeni a úrovni dojivosti

Podniky chovající dojnice holštýnského skotu (H) vykázaly v průměru o 16,2 tis. Kč vyšší náklady na krávu a rok (tabulka 3) oproti farmám s dojnicemi českého strakatého skotu (C). Významný rozdíl byl zejména v nákladech na krmiva a také

Graf 3 – Body zvratu u souboru podniků za rok 2021

Graf 4 – Tržby za mléko, náklady na krmiva a IOFC u hodnocených podniků v roce 2021

v odpisech krav. Vyšší dojivost, resp. tržní produkce mléka na krávu byla spojena s vyššími náklady na krávu a rok. Korelace tržní produkce mléka a nákladů po odpočtu na krávu a rok v celém souboru dosáhla hodnoty +0,728. Při rozdělení podniků

do skupin podle roční tržní produkce na krávu byl u farem s chovem dojnic C plemene rozdíl v nákladech po odpočtu mezi skupinou pod 7 tis. a nad 8 tis. litrů 9,8 tis. Kč na krávu a rok, resp. 14 %. U podniků s chovem plemene H byl mezi skupinami pod 9 tis.

a nad 11 tis. litrů rozdíl 20 tis. Kč na krávu a rok, resp. 25 %. Rozdíly byly patrné zejména u nákladů na krmiva, která s dosahovanou užitkovostí logicky souvisí. U podniků s vyšší tržní produkcí mléka byly sice náklady na krávu a rok

vyšší než u ostatních skupin, naproti tomu ve vyjádření na litr prodaného mléka zde byly vykázány náklady nižší (tabulka 4). Nižší byly zejména fixní náklady, jako např. energie či pracovní náklady. Významný rozdíl v nákladech po odpočtu byl i podle plemen, přičemž díky vyšší dojivosti byly náklady na litr mléka nižší u podniků s chovem plemene H.

Na 661 farmách s chovem krav zejména H skotu v německé spolkové zemi Šlevicko-Holštýnsko dosáhly v roce 2021 průměrné náklady 10,74 Kč na litr mléka. U nejhorších, resp. nejlepších 25 % podniků činily průměrné náklady 12,26, resp. 9,49 Kč na litr. Na vybraných 209 podrobně analyzovaných podnicích se podobně jako v naší analýze prokázal růst nákladů na krávu a pokles nákladů na litr při vyšší průměrné roční dojivosti krav (graf 2).

Tab. 2 – Náklady a jejich variabilita u souboru 120 podniků v roce 2021

Položka nákladů	v Kč na krávu a rok			v Kč na litr mléka ¹⁾			%
	průměr	medián	rozpětí ²⁾	průměr	medián	rozpětí ²⁾	
Krmiva a steliva	37 327	36 363	24 139–52 322	4,20	4,21	3,09–5,32	42,5
Pracovní náklady	12 447	12 016	6 379–19 454	1,40	1,35	0,63–2,37	14,2
Odpisy krav	7 501	6 738	4 437–11 768	0,84	0,81	0,5–1,38	8,5
Odpisy majetku	3 632	2 850	1 207–7 861	0,41	0,33	0,12–0,89	4,1
Veterin. a plem. náklady	5 077	4 909	2 636–8 090	0,57	0,54	0,35–0,85	5,8
Opravy a udržování	2 423	1 852	693–5 082	0,27	0,22	0,08–0,59	2,8
Energie	2 049	1 818	765–3 676	0,23	0,21	0,08–0,44	2,3
Pojištění majetku a krav	528	258	102–2 013	0,06	0,03	0,01–0,23	0,6
Režie	10 726	9 802	2 913–21 447	1,21	1,13	0,33–2,38	12,2
Ostatní náklady	6 060	5 051	1 019–15 133	0,68	0,57	0,11–1,67	6,9
Náklady celkem	87 770	85 582	64 053–107 649	9,86	9,62	8,00–11,85	100
Náklady po odpočtu ³⁾	83 779	81 467	60 071–103 966	9,42	9,14	7,58–11,41	95,5

¹⁾ na litr prodaného mléka; ²⁾ rozpětí u 90 % hodnocených podniků; ³⁾ po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva)

Tab. 3 – Průměrné náklady v Kč na krávu a rok podle plemene a tržní produkce mléka

Plemeno	Český strakatý skot				Holštýnský skot			
	pod 7	7 až 8	nad 8	celkem	pod 10	10 až 11	nad 11	celkem
Interval tržní produkce (tis. l/krávu/rok)	pod 7	7 až 8	nad 8	celkem	pod 10	10 až 11	nad 11	celkem
Počet podniků	13	19	13	45	29	17	15	61
Tržní produkce (l/krávu/rok)	6 266	7 558	8 482	7 452	9 010	10 432	11 617	10 047
Krmiva a steliva	30 149	32 154	35 036	32 635	35 773	40 488	49 363	40 331
Pracovní náklady	11 938	10 670	12 577	11 735	13 142	12 174	12 298	12 850
Odpisy krav	6 457	6 766	6 901	6 786	7 124	9 163	8 863	8 121
Odpisy majetku	3 179	3 397	3 230	3 326	2 929	4 245	5 081	3 781
Veterinární a plem. náklady	3 695	4 269	4 463	4 179	5 672	5 593	6 435	5 877
Opravy a udržování	1 966	1 867	1 898	1 934	2 532	2 552	2 911	2 646
Energie	2 113	2 141	1 292	1 991	2 106	2 018	2 089	2 105
Pojištění majetku a krav	619	252	303	394	715	356	549	592
Režie	7 372	9 111	11 902	9 354	10 300	12 716	13 400	11 723
Ostatní nákladové položky	6 070	5 511	5 993	5 847	5 940	7 702	5 640	6 405
Náklady celkem	73 558	76 138	83 595	78 182	86 231	97 006	106 630	94 431
Náklady po odpočtu ¹⁾	69 794	72 214	79 580	74 237	82 420	93 177	102 699	90 546

¹⁾ po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva)

Průměrné ukazatele u podniků s chovem holštýnského skotu podle frekvence dojení za den

V dotaznících pro rok 2021 byl rovněž zjišťován počet dojení za den. Vyhodnoceny byly údaje od 111 podniků, ze kterých většina (86 %) dojila dvakrát denně a zbylých 14 % uvádělo dojení třikrát denně. Třikrát denně byly dojnice dojeny pouze u podniků s chovem krav H plemene (tabulka 5). Podniky s dojením krav třikrát denně měly vyšší výměru zemědělské půdy, chovaly více krav v podniku, dosahovaly vyššího průměrného nádoje na krávu a rok a rovněž vyšší dojivosti však byly náklady na litr

Tab. 4 – Průměrné náklady v Kč na litr prodaného mléka podle plemene a tržní produkce mléka

Plemeno	Český strakatý skot				Holštýnský skot			
Interval tržní produkce (tis. l/krávu/rok)	pod 7	7 až 8	nad 8	celkem	pod 10	10 až 11	nad 11	celkem
Počet podniků	13	19	13	45	29	17	15	61
Tržní produkce (l/krávu/rok)	6 266	7 558	8 482	7 452	9 010	10 432	11 617	10 047
Krmiva a steliva	4,81	4,25	4,13	4,38	3,97	3,88	4,25	4,01
Pracovní náklady	1,91	1,41	1,48	1,57	1,46	1,17	1,06	1,28
Odpisy krav	1,03	0,90	0,81	0,91	0,79	0,88	0,76	0,81
Odpisy majetku	0,51	0,45	0,38	0,45	0,33	0,41	0,44	0,38
Veterinární a plem. náklady	0,59	0,56	0,53	0,56	0,63	0,54	0,55	0,58
Opravy a udržování	0,31	0,25	0,22	0,26	0,28	0,24	0,25	0,26
Energie	0,34	0,28	0,15	0,27	0,23	0,19	0,18	0,21
Pojištění majetku a krav	0,10	0,03	0,04	0,05	0,08	0,03	0,05	0,06
Režie	1,18	1,21	1,40	1,26	1,14	1,22	1,15	1,17
Ostatní nákladové položky	0,97	0,73	0,71	0,78	0,66	0,74	0,49	0,64
Náklady celkem	11,74	10,07	9,86	10,49	9,57	9,30	9,18	9,40
Náklady po odpočtu ¹⁾	11,14	9,55	9,38	9,96	9,15	8,93	8,84	9,01

¹⁾ po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva)

mléka u těchto podniků v průměru nižší.

Analýza bodu zvratu a kalkulace ukazatele IOFC podle chovaného plemene krav

Jako bod zvratu je popisována situace, kdy jsou náklady rovné výnosům a zisk je nulový. Jsou tak stanoveny minimální požadavky pro úroveň některých produkčních ukazatelů (např. dojivost), při jejichž dosažení začíná

být výroba zisková. Někdy bývají počítány i podmínky pro dosažení určité úrovně rentability, např. 5 nebo 10 %. V průměru u analyzovaných farem za rok 2021 dosáhl bod zvratu pro tržní produkci mléka na krávu bez dotací za rok 2021 hodnoty 9589 litrů, přičemž pro dosažení 5, resp. 10 % rentability by byl minimální požadavek na produkci 10 658, resp. 11 585 litrů mléka za rok. U farem s chovem krav C plemene byl opro-

ti H chovům bod zvratu v průměru nižší díky nižším nákladům (graf 3). V posledních letech se i v českých chovech stále více sleduje a hodnotí ukazatel příjmů nad náklady na krmiva, tzv. IOFC. Jeho hlavní výhodou je, že ve svém výpočtu nezohledňuje fixní náklady, které zpravidla nemají přímou vazbu na produkci. U analyzovaných podniků v ČR v období 2010 až 2021 se jeho průměrná výše zejména v závislosti na výkupní ceně mléka pohybovala mezi 68 a 119 Kč na den. V roce 2021 se v průměru meziročně zvýšil ze 109 Kč na 119 Kč za den, což bylo dáno růstem dojivosti při současném zvýšení výkupní ceny mléka. Vyšší denní IOFC vykazaly podniky s H plemenem oproti farmám s plemenem C (136 vs. 99 Kč za den za rok 2021). Při vyšší dojivosti jsou dosahovány vyšší denní tržby za mléko a i přes zvyšující se náklady na krmiva má IOFC rostoucí tendenci (graf 4).

Vývoj ceny mléka a zisku bez dotací u souboru hodnocených podniků

Ekonomiku produkce mléka ovlivňuje řada vnitřních a vnějších faktorů, které se v různé intenzitě promítají do nákladů, výnosů a ovlivní tím celkovou úroveň rentability produkce. Většina českých i zahraničních autorů se shoduje, že největší vliv má výkupní cena mléka, která však z dlouhodobého pohledu v ČR i v ostatních státech EU značně kolísá. V průměru cena

mléka nakupovaného českými mlékárnami (MZe, 2022) v roce 2021 meziročně stoupla o 0,50 Kč na litr na 9,04 Kč na litr. Cena mléka v ČR i v EU poměrně výrazně rostla i v prvních měsících letošního roku. V lednu 2022 byla průměrná cena 9,99 Kč za litr a v květnu mlékárny nakupovaly mléko již za 10,90 Kč za litr. Vyšší cena mléka tak částečně hradí rapidní nárůst nákladů v souvislosti s růstem cen vstupů. Další navýšování ceny mléka se celosvětově předpokládá i v následujícím období (Dairy Herd Management 2022).

U analyzovaných chovů dosáhla za rok 2021 průměrná výkupní cena mléka 9,08 Kč na litr, což by bez započtení dotací znamenalo záporný výsledek hospodaření –0,34 Kč na litr, resp. 2983 Kč na krávu a rok (rentabilita –3,6 %). Z let 2010 až 2021 byla v průměru u hodnocených podniků kladná rentabilita bez dotací pouze ve třech letech (graf 5) a největší ztráty byly zaznamenány v roce 2016. Při zohlednění dotací (přímé a rozpočítané nepřímé podpory) byla produkce mléka u analyzovaných podniků v průměru za rok 2020 zisková, a tudíž při zohlednění veškerých dotací se dá předpokládat průměrný zisk u souboru podniků i za rok 2021.

Při rozdělení podniků podle dosahované užitkovosti byl zisk z produkce mléka bez dotací za rok 2021 v průměru dosažen pouze v chovech s vysokoprodukčními dojniciemi H plemene (graf 6). Pro komplexní posouzení ekonomiky obou plemen by však bylo zapotřebí hodnotit rovněž masnou užitkovost zvířat.

Závěr

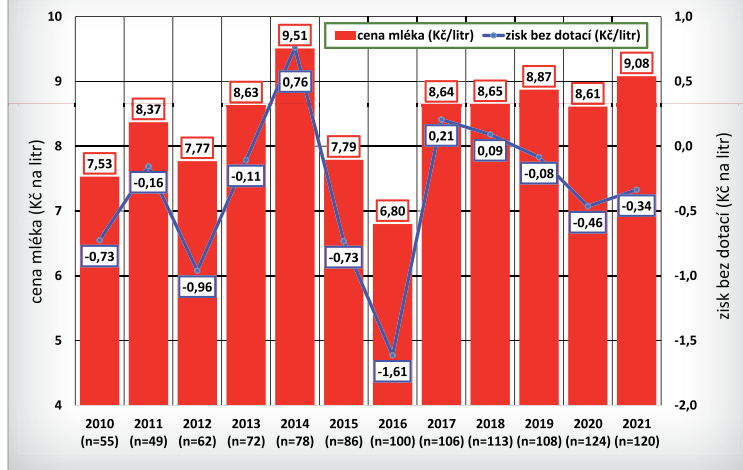
Čeští chovatelé dojeného skotu se od roku 2021 potýkají s výrazným růstem výdajů, a to zejména u krmiv a nákladů na energie. V souboru hodnocených podniků se za rok 2021 oproti průměru souboru předchozího roku zvýšily celkové náklady po odpočtu vedlejších výrobků na krávu a rok, resp. na litr mléka o 5,9, resp. 3,8 % na úroveň 84 tis. Kč, resp. 9,42 Kč. I při současném meziročním zvýšení výkupní ceny mléka byla výroba mléka i v loňském roce v průměru u souboru podniků bez dotací ztrátová.

Tab. 5 – Produkční a ekonomické ukazatele u podniků H plemene podle počtu dojení (n = 58; 2021)

Počet dojení za den		2x	3x
Počet podniků	n	42	16
Zemědělská půda (ha)	ha	2 080	2 922
Bílkoviny (%)	%	3,41	3,42
Tuk (%)	%	3,88	3,77
Počet somatických buněk	tis./ml.	209	205
Počet dojnic	n	464	745
	n/ošetřovatele	45	49
Produkce mléka	tis. l/ošetřovatele	444	570
	l/dojnic	9 772	11 440
Prodej mléka	l/dojnic	9 495	11 246
Obměna stáda	%	37,0	33,3
Krmiva a steliva	Kč/l ¹⁾	3,93	4,17
	Kč/krávu	37 449	46 944
Pracovní náklady	Kč/l ¹⁾	1,31	1,21
	Kč/krávu	12 295	13 514
Veterinární a plemenářské náklady	Kč/l ¹⁾	0,60	0,55
	Kč/krávu	5 718	6 164
Odpisy krav	Kč/l ¹⁾	0,81	0,81
	Kč/krávu	7 673	9 149
Náklady celkem	Kč/l ¹⁾	9,46	9,17
	Kč/krávu	89 827	103 083
Náklady po odpočtu ²⁾	Kč/l ¹⁾	9,05	8,82
	Kč/krávu	86 017	99 238

¹⁾ na litr prodaného mléka;

²⁾ po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva)

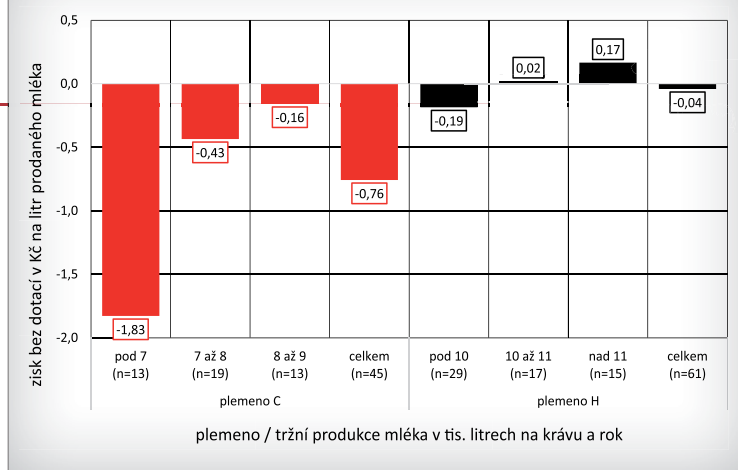
Graf 5 – Vývoj ceny mléka a zisku bez dotací u souboru analyzovaných podniků

V letošním roce zatím meziročně u nejvýznamnějších světových producentů výroba mléka poklesla, což může být i v důsledku růstu cen vstupů do zemědělské výroby. Výrazné zvyšování lze spatřovat mj. u cen krmiv, kdy např. cena krmné pšenice a krmného ječmene od ledna do května 2022 vzrostla o 35 a 40 %. Rostoucí náklady se projeví i v růstu spotřebitelských cen mléka a mléčných výrobků. Na druhou stranu je zvýšení nákladů pro prvovýrobce částečně saturováno pokračujícím růstem výkupní ceny mléka. Zemědělcům má pomoci i finanční podpora z pro-

středků EU, která bude dále navýšena podporou z národních zdrojů. Tyto peníze by měly být rozděleny zejména do sektoru chovu prasat a drůbeže, výroby mléka, jablek a brambor. Na zmírnění škod způsobených aktuálním nárůstem cen vstupů, zejména energií, krmiv a pohonných hmot, dostanou zemědělci podle zprávy MZe (2022) ze státního i evropského rozpočtu celkem 810 mil. Kč.

Literatura

CLAL.IT (2022): Dairy Market
<https://www.clal.it/en/?section=home>

Graf 6 – Zisk bez dotací podle plemene a produkce u hodnocených podniků v roce 2021

ČSÚ (2022): Statistiky

<https://www.czso.cz/csu/czso/statistiky>

Dairy Herd Management (2022): 2022 Milk Price Forecast: High Cost of Production Neutralizes High Milk Prices

<https://www.dairyherd.com/markets/milk-prices/2022-milk-price-forecast-high-cost-production-neutralizes-high-milk-prices>

Eurostat (2022): Database

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>

Lehrke H. (2022): Rinderreport 2020/2021.

Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein

<https://www.lksh.de/landwirtschaft/tier/rinder/>

Seznam další literatury je k dispozici u autorů příspěvku.

Příspěvek byl zpracován v rámci řešení projektu NAZV QK1910242.

Příspěvek byl odborně recenzován.

Ing. Jan Syrůček, Ph.D.¹;

Ing. Jiří Burdych, MBA^{1,2};

Ing. Luděk Bartoň, Ph.D.¹

¹⁾Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.;

²⁾VVS Verměřovice, s. r. o.

Kontakt: syruczek.jan@vuzv.cz